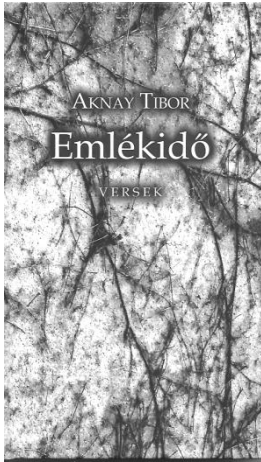

LUKÁTS JÁNOS

Emlékidő¹

Aknay Tibor ott folytatja költői építőmunkáját, ahol két évvel ezelőtt abbahagyta. Dehogy hagyta abba! 2019-ben elküldte közénk *Létiratát*, benne száz versét, jelezve, hogy prózai előzmények után a jövőben a költészet nyelvén fog szólni az olvasókhhoz, a hallgatókhoz.

Most, alig két esztendő után letette asztalunkra az *Emlékidő* című kötetet. Emlék? És Idő? A kötetben nincs ilyen című vers, de a kötet 148 verse másról sem szól, mint az emlékek felidézéséről és a szembenézésről az Idővel (így, nagybetűvel írja ő is, értelmezzük így mi is).

Próbáltam pontosítani, vajon hány költő is lapul az Aknay Tibor név alatt. Több, sok! Egy kicsit mindegyik hasonlít, egy kicsit mind más. Tagadják egymást? Dehogy! Ugyanazt mondják? Alig! Más-más szemszögből, más-más tükörből mutatják meg a világot. A világot, ami végtelen, van hát mit megmutatni.

Aknay mester filozófus, nem úgy, mint Nietzsche vagy Schopenhauer, hanem ahogy minden gondolkodó ember rejteget magában egy-egy filozófust, – ő meg is szólaltatja. *A végtelen* az, ami nem hagyja nyugodni, a végtelen tér és a végtelen idő. „Két végtelen közt vagyunk végesek” – állapítja meg (*Végtelen*). A végtelen tér aztán a csillagmillióktól a ködbe vesző vasúti vágányok felé egyformán megmutatja (vagy éppen elrejt) magát. Az Idő pedig? A teremtéstől a másik végéig tart, amelyet a költő hol így, hol úgy nevez, hol sehogy, de megborzong tőle és olvasóit is megborzongatja. Az Idővel párbajozó, az Időhöz fellebbező versek: *Dél-idő*, *Az Idő Kávéházában*, *Időkoldus* és még számos többi. A csecsemők, a szülők, az öregek, az egykor voltak és az eljövendők valamennyien részei ennek az Időnek, Aknay megidézi, szeretettel és megrendüléssel helyezi el őket az Időben, és a saját idejében, amelyet életnek neveznek.

¹ Elhangzott a könyv bemutatóján 2021. június 3-án.

Aztán maga mellé hívja költőtársát, aki közelebbre tekint, a természetet szólaltatja meg, s maga is az emberi *léptékek mértékét* követi. Meggyőzi az olvasót, hogy végtelen szépség a Hűvösvölgyből bevillamosozni a városba, átsétálni a Margit hídon, és csodálattal adózni a város és az ember, az ember és a természet ölelkezésének. Megjelennek az évszakok és a nap-szakok: a hajnal és az alkony, a verőfény, a csend és a neszek birodalma. A fügefa és a dió, vagy éppen az állatok: a rigó, a kabóca, meg még annyian (*Nyírfatánc, Gyöngyöző a zápor*).

És ott áll a végtelenben, tér és Idő örök harmóniájában Isten, a hit Istene, az ember Istene, a nemzet Istene. Aknay párbeszédet vagy inkább néma-halk töprengést folytat Istennel, örömét és félelmét megosztja vele, bizalmát nem titkolja, sőt Istent néha napi, emberi gondjai közé hívja. Nem a Biblia fogalmai hangzanak el föltétlenül, de igen, az ember és a Teremtő örök kapcsolata, összetartozása. Egy Bibliát is idéző verssor: „Mert el kell jutni / az új Ararátra” (*Noé új éneke*).

A filozófus és a természetbe illeszkedő, óvatos rajongó után mintha ismét más hangú költő jelenne meg, vagy inkább barátja dalnak-táncnak. Pedig a legtöbb vers ekkor ballada, megrendítő, félelmeket felpanaszló. Vagy gyermekvers, akár csúfoló ének, mókavers (*Ördögjáték, Mondóka*). Rövid sorok, zengő rímek... (*Holdjáték, Volt egy ember*). Számos antropomorf elem sorakozik: megelevenednek az évszakok, az ördög és a holdvilág, fák és persze a vizek. Mindamellet csak a versforma lett könnyedebb. Aknay igényes verselő, szókincese, stílusérzéke kiváló, a tarka forma mélyén gyakran komor felhő bujkál...

Az *Emlékidő* sokoldalú, gazdag kötet, a költő elfogadja a világ végtelenségét és kihívásait, legfőbb értéke talán az, hogy magához vonzza, és magával viszi olvasóit a világot próbáló ember, a költő göröngyös, de mégis oly szép útjára.

(*Hungarovox Kiadó, Bp., 2021.*)